

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

CEVES

CENTAR ZA VISOKE
EKONOMSKE STUDIJE

CENTER FOR ADVANCED
ECONOMIC STUDIES

TRANSPORT

SEKTORSKI PREGLED SEPTEMBAR 2016.

Top aktuelnosti

Osim što je ukidanje međunarodnih sankcija u Iranu uticalo na dupliranje proizvodnje ove zemlje i obaranje cene nafte, ponovno otvaranje tržišta pozitivno se odrazilo na auto industriju

Tako je evropska kompanija Reno ušla na iransko tržište na kome će do 2018. godine proizvoditi dva modela.

Nakon skandala Volks Wagen-a (VW) zbog emisije štetnih gasova, uvedeni oštriji propisi za emisiju štetnih gasova

Evropske vlasti pooštrile su propise nakon što je ustanovljeno da je VW koristio softver koji je omogućio varanje na testiranju za emisiju štetnih gasova.

Evropski lider u sektoru transporta i logistike Midlegate Europa nastavlja da ostvaruje zapažene poslovne performanse i rast u sektoru

Kompanija je u prethodnom mesecu na neki način osigurala svoje poslovanje u naredne tri godine potpisavši ugovor vredan 7 m €. Potpisani ugovor odnosi se na tržište proizvoda široke potrošnje, gde će se proizvoditi iz Nemačke, Francuske i Belgije distribuirati na britansko ostrvo.

Brexit će u sektoru transporta prouzrokovati nove troškove, ograničenja i birokratske zahteva vezane za prevoz robe u EU i van nje.

Iz tog razloga, udruženje špeditera uputilo je zahtev Vladi Velike Britanije (VB) da što je moguće više minimizira dodatne procedure koje će uticati na povećanje troškova u međunarodnom transportu robe. Vlada VB ima na raspolaganju dve godine za donošenje novih pravila vezanih za transport roba. Međutim regulacija međunarodnog drumskog saobraćaja će biti otežana iz razloga što su carinska ograničenja za kretanje robe preko granica u VB poslednji put korišćena pre 25 godina. Zvaničnici VB uveravaju da i pored odluke o izlasku iz EU to svakako ostaje najveće izvozno tržište i tržište sa kog se najviše uvozi, te da se neće dozvoliti da birokratske procedure ometaju i dodatno opterećuju efikasno kretanje uvoza i izvoza.

Paradoks: Bum električnih automobila u svetu može da poveća zagađenje vazduha

Evropska agencija za zaštitu životne sredine upozorila je da bi upotreba električnih automobila mogla da poveća zagađenje ukoliko bi se za njihovo napajanje koristila struja dobijena iz uglja.

Range Rover, najveći proizvođač automobila u Velikoj Britaniji iskazuje zabrinutost zbog napuštanja zajedničkog tržišta EU usled Brexita

Čelnici kompanije smatraju da će izlazak iz EU učiniti biznis nekonkurentnim i dovesti u pitanje održivost radnih mesta u kompaniji.

Kineska kompanija Tlanqi preti da postane najveći proizvođač metala među kompanijama u ovom sektoru

Pomenuta kompanija eksploatiše litijum koji je neophodan za proizvodnju baterija za pametne telefone i električne automobile. Ovim Kina želi da zauzme važno mesto u lancu vrednosti kada je u pitanju industrija proizvodnje električnih automobila.

Britanska kompanija Stagechoach pogođena je padom cene nafte

Akcije britanske kompanije zabeležile su pad krajem trećeg kvartala tekuće godine, jer je pad cene nafte uticao na smanjenu upotrebu železnice. Niska cena goriva uticala je na supstituciji železnice i autobusa, vožnjom automobila što je direktno pogodilo prihode kompanije i ujedno uticalo na pad prihoda i profita.

Opis stanja

Osnovni pokretač sektora transporta je međunarodna trgovina. Na osnovu kretanja međunarodne trgovine moguće je predvideti i analizirati dinamiku međunarodnog saobraćaja.

S obzirom na sporiji rast svetske trgovinske aktivnosti u drugom kvartalu 2016. godine, očekuje se da će stopa rasta svetske trgovine u 2016. godini iznositi 1,7. S obzirom na to, i međunarodni transport će zabeležiti niži rast od očekivanog. Međutim, treba naglasiti da međunarodni transport beleži trend rasta od početka 2016. godine kako u svetu tako i u SAD (najvećem igraču u sektoru), jer osim trgovine čiji je rast pozitivan ali usporen, na povećanje obima transporta utiče i kretanje cene nafte, kao i razvoj turizma i generalna potrošnja stanovništva.

Najveće učešće u sektoru transporta na globalnom nivou imaju SAD, te je iz tog razloga relevantno pratiti kretanje indeksa koji meri frekvenciju špedicije u toj zemlji. Takozvani ATA indeks koji meri obim robe prevezen kamionima je porastao za 5,7% u avgustu mesecu, i tendenciju rasta beleži od početka tekuće godine.

Globalna prodaja automobila porasla je za 8% u avgustu tekuće godine u odnosu na isti mesec prethodne godine, tj. za 6% u odnosu na prosek prethodne godine.

Tražnja za gorivom, koja je indikator rasta upotrebe i prodaje automobila, najviše je rasla u SAD, Indiji i Kini. Uzrok rasta prodaje automobila i rasta tražnje za automobilima je, globalno posmatrano, poboljšanje uslova na tržištu rada. Na primer, u zemljama članicama OECD-a nezaposlenost je na najnižem nivou od svetske ekonomske krize. Takođe, došlo je do povećanja životnog standarda u najmanje razvijenim zemljama, kao i opšteg smanjenja nejednakosti u svetu, što je dodatno pozitivno uticalo na prodaju automobila.

Drumski saobraćaj je supstituisao železnički, zbog niže cene goriva.

Železnički saobraćaj se u 2016. godini sve češće zamenjuje drumskim saobraćajem, s obzirom da je usled niže cene goriva porasla isplativost prevoza ljudi automobilima ili robe kamionima.

Količina robe prevezena drumskim i železničkim saobraćajem u Srbiji u prvom polugodištu tekuće godine u poređenju sa istim periodom prethodne godine beleži rast od 10,6%. Dok drumski saobraćaj beleži rast u prevozu robe, obim robe koja se prevozi putem železnice je opao.

Kada je u pitanju avionski putnički saobraćaj, postoji globalni rast od 6% u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu.

Uzrok rasta je povećani broj prevoznih kapaciteta avio industrije usled niske cene nafte koja ima najviše uticaja na avio saobraćaj. Avio kompanije su dobit od nižih cena goriva, zbog konkurentskih pritisaka, prenele na potrošače, kroz niže cene karata. Procenjuje se da će niže cene avio karata doprineti povećanju globalne potrošnje od 1% svetskog BDP-a, zbog povećanja lične potrošnje globalno. Usled ekspanzije avio saobraćaja, vlade zemalja u svetu će zaraditi oko 118 mlrd \$ dodatnog prihoda od poreza, dok će se u povezanim delatnostima otvoriti 63 miliona radnih mesta na svetskom nivou. Za razliku od svetskog nivoa, vazdušni saobraćaj u Srbiji beleži trend pada prevezenih putnika. Broj prevezenih putnika opao je u tekućoj godini za oko 20%. Razlog za to leži u smanjenju zarada što je direktno povezano sa mogućnostima vezanim za turistička putovanja koja su jedan od osnovnih nosioca rasta tražnje za avio uslugama.

www.pks.rs